Lieta Nr.C 38043014/109/15

**S P R I E D U M S**
**LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ**
Valkā, 2015.gada 15.janvārī

*Valkas rajona tiesa,*
tiesnese I.Seisuma
sekretāre K.Juhņeviča
piedaloties prasītājai /R.P./
tulcei Z.Gailei

*atklātā tiesas sēdē* izskatīja civillietu */R.P./* maza apmēra prasībā pret /V.P./ par uzturlīdzekļu piedziņu.

**APRAKSTOŠĀ DAĻA**

Tiesā saņemta /R.P./ (turpmāk prasītāja) maza apmēra prasība pret /V.P./(turpmāk atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja ik mēnesi meitas uzturam uzturnaudu 25% apmērā līdz 7 gadu vecumam, pēc tam 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās algas līdz meitas pilngadībai.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs labprātīgi nesniedz materiālo palīdzību bērna uzturam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas. Ja atbildētājam nav deklarētās dzīvesvietas adreses un viņš nav norādījis savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu, tiesas dokumentus nosūta uz lietas dalībnieka saskaņā ar šā likuma 54.$^{1}$ panta pirmo daļu norādīto adresi. Prasītāja norādījusi, ka atbildētāja dzīves vieta Ukrainā nav zināma.

Civilprocesa likuma 250.$^{25}$ panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē un likuma 250.$^{26}$ pantu tiesa lietu iztiesā tiesas sēdē prasības tiesvedības kārtībā, ja to lūdz kāda no pusēm vai ja tiesa uzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Pamatojoties uz augstāk minēto tiesnese nolēma lietu iztiesāt tiesas sēdē, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 59,panta pirmo daļu atbildētājs aicināms uz tiesas sēdi ar publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis", jo atbildētājam nav deklarētās dzīves vietas adreses Latvijā un cita adrese nav zināma.

Tiesas sēdē prasītāja /R.P./ uzturēja prasību spēkā uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un pamatiem. Paskaidroja, ka ar atbildētāju pēdējo reizi tikusies 2010.gada 23.jūnijā. Tad vēl 2012.gadā pēdējo reizi sazvanījušies, un vairāk ziņu par viņu neesot. Pieļauj, ka atbildētājs varētu būt Ukrainā vai kur citur. Atbildētājam telefoniski paziņojusi, ka piedzimusi meita. Viņš pajautājis vai vesela un apsveicis viņu. Tā kā atbildētājs neizrādījis nekādu interesi uzņemties rūpes par bērnu, nav nekādā veidā palīdzējis bērnu uzturēt, tādēļ viņa bijusi spiesta griezties tiesā. Pušu laulība šķirta 2014.gadā. Lūdz prasību apmierināt.

Uz tiesas sēdi atbildētājs /V.P./nav ieradies. Par neierašanās iemesliem tiesai nav paziņojis, nav lūdzis lietas izskatīšanu atlikt. Par tiesas sēdes vietu un laiku atbildētājam paziņots Civilprocesa likuma 6.nodaļā noteiktajā kārtībā ar publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" /datums/laidienā Nr. /numurs/.

Pastāvot šādiem apstākļiem, uzklausot prasītājas viedokli, tiesa nolēma lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

**MOTĪVU DAĻA**

*Iepazinusies ar prasības pieteikumu, tam pievienotajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.*

No lietā iesniegtās bērna /A.P./ dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka bērna vecāki ir prasītāja /R.P./ un atbildētājs /V.P./.

Lietas materiāliem pievienots /datums/Valkas rajona tiesas sprieduma kopija, kas apstiprina, ka laulība starp pusēm šķirta. Spriedums stājies spēkā /datums/.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu. Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 178.panta nosacījumi paredz, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Tiesa uzskata, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērns atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā, jo lietā nav iegūti pierādījumi par pretējo.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punkts nosaka, ka no 2014.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros bija 320 euro, bet no 2015.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga ir 360 euro.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 37„Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktā un 2.1. un 2.2.apakšpunktos noteikts ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā (..) un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tā kā prasītāja bērna uzturēšanai lūgusi piedzīt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, tiesai nav jāizvērtē pušu mantas stāvoklis un bērnu vajadzības.

Lietā nav iegūti pierādījumi par to, ka atbildētājs būtu sniedzis materiālo atbalstu bērna uzturēšanā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantu tiesa piemērojot tiesību normas, ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo

tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Tiesības saņemt uzturlīdzekļus prasītājai radušās ar pieteikuma iesniegšanas dienu, kad prasītāja vērsās tiesā ar likumu nodrošināto tiesību saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam, tāpēc uzturlīdzekļi piedzenami no 2014.gada 20.oktobra līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu – pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus un 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uzturlīdzekļu piedziņas lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu atbrīvota, no atbildētājas valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu valsts nodeva EUR 144 (EUR 80 x12 mēneši x 15%=EUR 144) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi valsts labā EUR 4.59.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.$^{1}$ pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

**REZOLUTĪVĀ DAĻA**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 42., 43., 193., 195., 250.$^{25}$, 250.$^{27}$ , 204.$^{1}$ pantu, tiesa

**n o s p r i e d a :**

*apmierināt prasību pilnībā.*

*Piedzīt no /V.P./*, personas kods /personas kods/, *par labu /R.P./,* personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese /adrese A/, *uzturlīdzekļus* ik mēnesi - bērna */A.P./*, personas kods /personas kods/, uzturam līdz septiņu gadu vecumam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas 2014.gadā bija EUR 80 mēnesī, bet sākot no 2015.gada 1.janvāra ir EUR 90 mēnesī un no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna pilngadībai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra līdz bērna pilngadības sasniegšanai, sākot ar 2014.gada 20.oktobri.

*Uzturlīdzekļus ieskaitīt /R.P./,* personas kods /personas kods/, AS „SEB banka" norēķinu kontā Nr. /konta numurs/.

*Piedzīt no /V.P./*, personas kods /personas kods/, valsts nodevu *valsts labā EUR 144* (viens simts četrdesmit četri euro), kura jāiemaksā:
Saņēmējs: **Valsts kase, NMR 90000050138**
Konta Nr.LV55TREL1060190911200
**BIC kods: TRELLV22**
Iemaksas mērķis: **valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesu iestādē.**

*Piedzīt no /V.P./*, personas kods /personas kods/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus *valsts labā EUR 4.59* (četri euro un 59 centi), kuri jāiemaksā:
Saņēmējs: **Tiesu administrācija**
Konta Nr.LV51TREL2190458019000
NMR 90001672316
Saņēmēja banka: Valsts kase
**Kods: TRELLV22**
Iemaksas mērķis: **21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.**

*Noteikt* /V.P./sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par piedziņu valsts ienākumos 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās, izskaidrojot /V.P./, ka samaksu apliecinoši dokumenti par tiesas izdevumu samaksu jāiesniedz/jāpiesūta Valkas rajona tiesas kancelejai, Rīgas ielā 2, Valkā, LV 4701.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Valkas rajona tiesā.

Tiesnese I.Seisuma